

Navodila slovenskih škofov v slovenskih cerkvah v času krepitve epidemije COVID-19 (stanje: 21. julij 2020)

Dopolnjeno na osnovi priporočil NIJZ (22. julij 2020)

Skladno z ustavno zagotovljenimi človekovimi pravicami in temeljnimi svoboščinami do individualnega in kolektivnega vidika svobode veroizpovedi, Zakonikom cerkvenega prava (kann. 455, § 1–2; 381; 391, § 1 ZCP), Direktorijem za pastoralno službo škofov *Apostolorum successores* (čl. 31 in 64), v okviru avtonomije ustavno zagotovljene svobode veroizpovedi, ob upoštevanju državnih predpisov in predhodni seznanitvi pristojnih državnih ustanov, ter da bi preprečili širjenje epidemije COVID-19 in ohranili zdravje vernikov in slovenskega prebivalstva, kot škofje ordinariji sprejemamo navodila, ki veljajo od torka, 21. julija 2020, do preklica. Navodila so dopolnjena na osnovi pozitivnega mnenja in pripomb NIJZ ter predpisov vlade Republike Slovenije. Upoštevacjo Odlok o začasni splošni omejitvi oziroma prepovedi zbiranja ljudi v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. [92/20](#) in [96/20](#)) oziroma so skladna z 39. členom Zakona o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. [33/06](#) – uradno prečiščeno besedilo in [49/20](#)), ki določa, da Vlada Republike Slovenije lahko prepove oziroma omeji gibanje prebivalstva na okuženih ali neposredno ogroženih območjih in prepove zbiranje ljudi po šolah, kinodvoranah, javnih lokalih in drugih javnih mestih, dokler ne preneha nevarnost širjenja nalezljive bolezni. Upoštevacjo tudi 5. člen Zakona o javnih zbiranjih (Uradni list RS, št. [64/11](#)), ki ne velja za verske obrede v zgradbah oziroma prostorih, ki so določeni za opravljanje verske dejavnosti, in javnih prostorih, ki sestavljajo celoto z zemljiščem, na katerem stoji zgradba, določena za opravljanje verske dejavnosti, in stališče Ustavnega sodišča Republike Slovenije iz odločbe o oceni ustavnosti zakona o popisu prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. [22/02](#), tč. 18-19), da obvezujoča opredelitev posameznika o veroizpovedi (tj. vodenje obvezujoče evidence prisotnih pri sveti maši) predstavlja poseg v pravico iz drugega odstavka 41. člena Ustave Republike Slovenije. S tem navodilom prenehajo veljati *Navodila slovenskih škofov v slovenskih cerkvah v času krepitve epidemije COVID-19*, [\[1\]](#) ki so bila v veljavi od 30. junija 2020.

I. Sveta maša

1. Duhovniki obhajajo svete maše z verniki pod naslednjimi pogoji:
 - a. Udeležba je dovoljena samo zdravim vernikom, ki nimajo simptomov okužbe dihal, ne kašljajo in nimajo povišane telesne temperature.
 - b. Vsak, ki vstopi v cerkev, je sam odgovoren za zaščito pred morebitno okužbo, tako kot to velja za vstopanje v druge javne prostore. Ob

vstopu v cerkev si mora razkužiti roke, nadeti zaščitno masko in v cerkvi ohranjati medosebno razdaljo 1,5 metra (to ne velja za družine in člane skupnega gospodinjstva).

- c. Ob nedeljskih in prazničnih svetih mašah verniki ob vstopu v cerkev v poseben nabiralnik (škatlo ipd.) oddajo list s svojo telefonsko številko (brez imena in naslova). Ob vходу naj bo napis: »Spoštovani verniki, prosimo vas, da v skladu z uredbo vlade z dne 8. julija 2020 oddate listek s svojo telefonsko številko (brez imena in naslova), ki jo bomo hranili 30 dni ter jo v primeru epidemije oddali pristojnim državnim ustanovam, da vas kontaktirajo.« Župnik oziroma duhovnik po vsaki sveti maši listke s telefonskimi številkami zalepi v posebno mapo oziroma jih vloži v kuverto, na njej označi dan, datum in uro svete maše ter jo hrani 30 dni. Po tem obdobju kuverto z listki uniči. V primeru, da je bila pri sveti maši navzoča oseba, okužena s koronavirusom, župnik na zahtevo pristojne državne ustanove (inšpektorata, policije, NIJZ) posreduje telefonske številke udeležencev pri določeni sveti maši. Župnik oziroma duhovnik o posredovanju podatkov obvesti SŠK (info@rkc.si). V primeru delavniških svetih maš oddaja telefonske številke ni obvezna, saj duhovnik običajno pozna vernike.
- d. Z namenom zagotavljanja minimalne razdalje 1,5 metra celotnega kroga okoli posamezne osebe mora biti med sveto mašo toliko prostih klopi oziroma označenih sedežev, da se zagotavlja predpisana razdalja.
- e. Blagoslovljena voda ob vstopu v cerkev mora biti umaknjena. Verniki naj se pri vstopu v cerkev spoštljivo pokrižajo in pokleknejo. Duhovnikom priporočamo, da pokrižanje z blagoslovljeno vodo nadomestijo z obredom nedeljskega blagoslova vode in kropljenjem vernikov od oltarja (prim. *Rimski misal*, str. 923).
- f. Na koru so lahko organist in pevci, ki med seboj ohranjajo ustrezno razdaljo 1,5 metra. Vsi morajo uporabljati zaščitno masko.
- g. **Razdalja od duhovnika do prvih sedežev naj bo vsaj 2 metra. Predno se duhovnik približa vernikom na manjšo razdaljo, naj si nadene masko. (NIJZ)**
- h. Duhovniki med sveto mašo ciborije s hostijami za vernike pokrijejo.
- i. Rokovanje ob pozdravu miru se opusti. Priporoča se, da se pozdrav miru izrazi s poklonom ali pogledom.
- j. Vernikom je dovoljeno deliti sveto obhajilo samo na roko. Delivec obhajila pri obhajanju nosi masko. Pred obhajilom in po njem si mora razkužiti roke.
- k. Ko verniki prihajajo v cerkev in odhajajo iz nje, naj upoštevajo medsebojno razdaljo.

- I. Duhovnik, ki je prehlajen, ima vročino oziroma kaže druge simptome bolezni, ne sme javno maševati.
2. Med pobiranjem darov se med verniki vzdržuje priporočena medosebna razdalja. Oseba, ki pobira darove, mora nositi masko; priporočena je oddaja darov v za to pripravljene nabiralnike v cerkvi.
3. Med vsako sveto mašo in po njej je treba cerkev temeljito (pre)zračiti.
4. Župnikom in duhovnikom priporočamo, da tam, kjer je to mogoče, organizirajo svete maše na prostem. Sveta maša na prostem (na prostoru v zasebni lasti npr. župnije) je dovoljena pod prej navedenimi pogoji z upoštevanjem medosebne razdalje 1,5 metra, razkuževanjem rok, sedežnim redom in oddajo telefonskih števil vseh udeležencev. **Če ni mogoče zagotoviti razdalje 1,5 metra, morajo vsi prisotni nositi maske (npr. ko verniki hodijo, ker je tedaj večja možnost, da ne vzdržujejo ustrezne razdalje) (NIJZ).** Svete maše na prostem se lahko udeleži do največ 500 vernikov (vključno z ministranti, pevci, organisti, glavnim mašnikom in somašniki).
5. Pogostitve in posebni programi druženja po svetih mašah do nadaljnjega niso dovoljeni.
6. Duhovniki naj prenehajo prenašati svete maše po spletu. V veljavi ostanejo prenosi svetih maš po televiziji in radiu, ki so namenjeni starejšim in bolnim.

II. Zakrament svete spovedi

7. Spovedovanje v spovednicah je dovoljeno samo, če je nameščena ustrezna zaščita med spovedancem in spovednikom (npr. PVC-folija) in zagotovljena razdalja 1,5 metra ter se spovednico redno prezračuje in čisti. Spovedanec si pred vstopom v spovednico razkuži roke in vanjo vstopa z masko. Priporoča se, da se zakrament svete spovedi obhaja na prostem, v cerkvah, kapelah in veroučnih prostorih, ki jih je treba redno prezračevati. V vsakem primeru je treba zagotoviti spovedno tajnost. Pri spovedi v cerkvi, kapeli ali veroučnem prostoru oziroma izven spovednice spovedanec in spovednik ohranjata razdaljo 1,5 metra ter nosita zaščitno masko.
8. Spovedovanje po telefonu in po spletu je izrecno prepovedano, saj ni zagotovljena tajnost. Duhovniki in verniki so to normo dolžni spoštovati. Redna oblika spovedovanja je osebna spoved.

III. **Obhajanje zakramentov krsta, prvega obhajila, birme, poroke in bolniškega maziljenja**

8. Za obhajanje zakramenta svetega krsta veljajo enaki pogoji kot za sveto mašo. Pred krstom in po njem si mora krščevalec razkužiti roke (tudi pred maziljenjem vsakega krščenca in po njem). Med vsakim krstom in po njem je treba prostore zračiti.
9. Po presoji duhovnika in po posvetu s starši ustrezno pripravljenih otrok je mogoče podeliti zakrament prvega svetega obhajila. Za otroke, ki še niso pripravljeni, se obhajanje zakramenta prvega svetega obhajila preloži na kasnejši čas oziroma kot to določi župnik. Število prvoobhajancev je odvisno od velikosti cerkve in števila predvidenih vernikov, ki se bodo udeležili prvega svetega obhajila.
10. Obhajanje zakramenta birme je dovoljeno z upoštevanjem navodil, kakor veljajo za sveto mašo. Kjer je potrebno, bodo nove termine birm posamezne škofije uskladile z župniki. Birmanci morajo imeti vsaj tri neposredna srečanja s katehetom, opraviti devetdnevnicu in srečanje z birmovalcem. Birme so vedno na prostem, izjemoma v cerkvi. Duhovnik za birmovalca pripravi manjšo posodo z razkužilom oziroma alkoholne robčke. Namesto pozdrava miru je priklon.
11. Za obhajanje zakramenta svetega zakona veljajo enaki pogoji kot za sveto mašo. Mladoporočencema in pričam ni treba nositi zaščitne maske.
12. Obhajanje bolniškega maziljenja je dovoljeno ob upoštevanju, da sta duhovnik in bolnik ustrezno zaščiteni. Bolniški duhovniki in duhovniki, ki oskrbujejo domove za ostarele ter druge podobne ustanove, morajo upoštevati navodila omenjenih ustanov za preprečevanje okužb in od njih pridobiti ustrezno zaščitno opremo. Duhovnik med obiskom bolnika na domu nosi masko in si razkuži roke pred obiskom in po njem. Obiski bolnikov za prve petke so dovoljeni.

IV. **Pogrebi**

13. Cerkveni pogrebi so dovoljeni ob upoštevanju navodil državnih ustanov.

V. Kateheza, pastoralna in župnijska srečanja, oratoriji, župnijske slovesnosti in duhovni seminarji

14. Verouk se začne izvajati vzporedno z osnovno šolo. Pri tem veljajo enaka zdravstvena navodila kot v šolah.

15. Poletni oratoriji in počitniško druženje oziroma delavnice lahko v dogovoru s krajevnim ordinarijem potekajo ob upoštevanju navodil in predpisov državnih ustanov. Če je udeležencev več kot 50, se razdelijo v manjše skupine. Starši oziroma zakoniti zastopniki otrok morajo pred oratorijem dati pisno soglasje, s katerim prevzemajo odgovornost v primeru morebitne okužbe oziroma karantene.

16. Župnijske slovesnosti potekajo ob upoštevanju določil, kot veljajo za sveto mašo. Pogostitve in posebni programi druženja po svetih mašah do nadaljnjega niso dovoljeni.

17. Do nadaljnjega so preklicana vsa dovoljenja za izvedbo duhovnih seminarjev in predavanj, ki jih izvajajo škofje, duhovniki, redovnice ali redovniki in laiki iz tujine.

VI. Katoliške izobraževalne in vzgojne ustanove

18. Katoliški vrtci, šole in druge izobraževalne ustanove morajo slediti navodilom *Nacionalnega inštituta za javno zdravje, Ministrstva za zdravje RS ter Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RS*.

VII. Katoliške karitativne ustanove

19. Katoliške karitativne ustanove nadaljujejo svoje delo in poslanstvo pomoči v enakem obsegu ob upoštevanju državnih navodil ter že sprejetih varnostnih ukrepov.

VIII. Bogoslužni in drugi cerkveni prostori

20. V cerkvah in kapelah je možna osebna ali skupna molitev zdravih vernikov pod pogoji, ki veljajo za udeležbo pri sveti maši.

21. Cerkev, ki je odprta za vernike, je treba zračiti, redno razkuževati in čistiti s primernimi sredstvi, ki ne poškodujejo površin (kljuge vrat, klopi, tla). Vernikom mora biti v cerkvi pri vhodu na voljo razkužilno sredstvo za roke.
22. V cerkvah je lahko postavljena zaprta posoda z blagoslovljeno vodo za osebno rabo vernikov pod pogojem, da se posodo z zunanje strani redno razkužuje, ob njej pa naj bo razkužilo in opozorilo, da si lahko posamezniki, preden natočijo blagoslovljeno vodo, razkužijo roke.
23. Škofijske in župnijske pisarne, cerkveni arhivi ter drugi cerkveni uradi so lahko odprti za obiskovalce pod naslednjimi pogoji: v pisarni je samo en obiskovalec, ki mora ohranjati razdaljo 1,5 metra, nositi masko ter si mora ob vstopu razkužiti roke. Duhovnik ali uslužbenec, ki dela v pisarni, odprti za javnost, mora prostore pogosto zračiti. O odprtju in urniku posameznega urada odloča vsak ordinarij oziroma odgovorna oseba posebej.

IX. Splošna priporočila

24. Škofje vabijo vse vernike, duhovnike, redovnice, redovnike ter katoliška laiška gibanja, naj še naprej molijo za zdravje in blagoslov našega naroda ter konec epidemije.

Sprejeti ukrepi veljajo do preklica. Če bo prišlo do poslabšanja zdravstvenega stanja in zaostrovanja državnih navodil, bo vsak škof ordinarij za svojo škofijo sprejel dodatne omejitve na področju verskega oziroma bogoslužnega življenja župnij.

Duhovnike in druge pastoralne delavce lepo prosimo, da navodila objavijo na župnijskih spletnih straneh in socialnih omrežjih ter v krajši obliki na oglasnih deskah. Dodatne informacije so objavljene na spletni strani SŠK na povezavi: <https://katoliska-cerkev.si>.

Msgr. Stanislav Zore, ljubljanski nadškof metropolit in predsednik SŠK
Msgr. Alojzij Cvikl, mariborski nadškof metropolit in podpredsednik SŠK
Msgr. dr. Jurij Bizjak, koprski škof
Msgr. dr. Peter Štumpf, murskosoboški škof
Msgr. Andrej Glavan, novomeški škof
Gospod Rok Metličar, škofijski upravitelj Škofije Celje